
Planlegging av omsorg ved livets slutt i sykehjem

DOKTORAVHANDLINGER

GEORG BOLLIG

georg.bollig@rsyd.dk

I Norge kjenner mange pårørende ikke beboernes ønsker for omsorg ved livets slutt. Beboernes autonomi kan styrkes med forberedende samtaler. Etikkmøter kan hjelpe til med å håndtere etiske dilemmaer.

Georg Bollig. Foto: privat

Mange sykehjemsbeboere er multimorbide og demente. Det finnes flere etiske utfordringer i forbindelse med å leve og å dø på sykehjem. Målet for vår undersøkelse har vært å undersøke etiske utfordringer, avgjørelser og omsorg ved livets slutt i sykehjem.

Mitt doktorgradsarbeid bygde på en kombinasjon av kvalitative og kvantitative metoder. Vi har brukt kvalitative metoder med dybdeintervju av sykehjemsbeboere og fokusgruppeintervju med pårørende og sykehjemsansatte. I tillegg har vi brukt spørreskjemaer til å samle inn data på etiske utfordringer i sykehjem og for å dokumentere etikkdiskusjoner i fem institusjoner fra Norge, Østerrike og Tyskland.

Vi har funnet ut at det ofte mangler forberedende samtaler i norske sykehjem. Beboerne har tillit til at viktige avgjørelser kan tas av pårørende, leger og sykepleiere. Derimot kjenner mange pårørende ikke beboernes ønsker og opplever det å måtte ta avgjørelser på deres vegne som en belastning. De hyppigste etiske utfordringene var mangel på

ressurser, problemer i sammenheng med omsorg ved livets slutt og tvangsbruk. Beboerne og pårørende var mest opptatt av hverdagsetiske utfordringer. I ¾ av tilfellene kunne etikk møter være en hjelp til å bli enig om en felles løsning.

Våre funn indikerer at det trengs forberedende samtaler og planlegging av omsorg ved livets slutt i sykehjem. Systematisk etikkarbeid bør etableres på alle sykehjem og deltagelse av beboerne bør forbedres.

Disputas

Georg Bollig disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 13. februar 2017. Tittelen på avhandlingen er *Ethical challenges, decision-making and end-of-life care in nursing homes*. Avhandlingen er fritt tilgjengelig i BORA, <http://bora.uib.no/handle/1956/15598>.

Publisert: 21. august 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0334

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. juli 2026.